

ຄໍາວິນຈັຍຂອງ ນາຍປະລິຫຼາດ ປະນາຍຸມືອງ ຕຸລາການຄາລັກສະຮຽນນູ້ມູນ

ທີ່ ໬ຕ/ຝກຊ

ວັນທີ ໮ ພັນວັນຄມ ແກຊ

ເຮື່ອງ ພຣະຣາບນູ້ມູນຕີຈັດຕັ້ງຄາລປກຄຮອງແລະວິທີພິຈາຮາຄາດີປກຄຮອງ ພ.ສ. ແກຊ ມາດຕາ ໫໒ ວຣຄສອງ ແລະມາດຕາ ໫໔ ຂັດຫົວໜ້າຕ່ອງຮັບຮັດມູນນູ້ມູນ ຢ້ອມໄມ່

ຄາລປກຄຮອງສູງສຸດສ່າງຄໍາຮ່ອງຂອງນາຍປະນຸທ ສູຕະບຸຕົຮ ຜູ້ຮ່ອງ ຜົ່ງເປັນຜູ້ທົ່ວໂລກ ເພື່ອຂອ້າໃຫ້ ຄາລຮັບຮັດມູນນູ້ມູນພິຈາຮາວິນຈັຍຕາມຮັບຮັດມູນນູ້ມູນແຫ່ງຮາຍອານາຈັກ ຖະໜາຍ ມາດຕາ ໨໬ ກຣົມປຣະຣາບນູ້ມູນຕີ ຈັດຕັ້ງຄາລປກຄຮອງແລະວິທີພິຈາຮາຄາດີປກຄຮອງ ພ.ສ. ແກຊ ມາດຕາ ໫໒ ວຣຄສອງ ແລະມາດຕາ ໫໔ ຂັດຫົວໜ້າແບ່ງຕ່ອງຮັບຮັດມູນນູ້ມູນແຫ່ງຮາຍອານາຈັກ ຖະໜາຍ ມາດຕາ ໨໭ ແລະມາດຕາ ໨໯ ປະກອບມາດຕາ ໨໯ ແລະມາດຕາ ໬໗ ຢ້ອມໄມ່

ຂໍ້ເທົ່າຈົງຕາມຄໍາຮ່ອງແລະເອກສານປະກອບຄໍາຮ່ອງໄດ້ຄວາມວ່າ ນາຍປະນຸທ ສູຕະບຸຕົຮ ຜູ້ຮ່ອງ ໄດ້ຢືນທຶນ ເຈົ້າພັນກົງຈານທີ່ດີນ ຈັງຫວັດສຸນທຽບປະກາດ ສາຂາບາງພລີ ຕ່ອຄາລປກຄຮອງກລາງ ຕາມຄົດໝາຍເລີດຄໍາທີ່ ໧໦/ຝກຊ ຄົດໝາຍເລີດແດງທີ່ ໧໨/ຝກຊ ວ່າ ຜູ້ຮ່ອງເປັນຜູ້ທົງສີທີ່ເກີນກີນໃນທີ່ດີນມີໂຄນດແປລັງໜຶ່ງ ອູ້ທີ່ຕຳນັກງານໂຄລົງ ຂໍເກອນບາງພລີ (ບາງພລີໃໝ່) ຈັງຫວັດສຸນທຽບປະກາດ ໂດຍຄຸນຫຼູງຈິງຈາກ ສູຕະບຸຕົຮ ນາງສາວຈຸພາລັກຍົນ ສູຕະບຸຕົຮ ແລະນາງສາວຮັດ ສູຕະບຸຕົຮ ເປັນຜູ້ຄືອກຮົມສີທີ່ ເມື່ອປະມານເດືອນຕຸລາຄມ ໨໫ ຜູ້ຄູກທົ່ວໂລກ ໄດ້ໃຊ້ອໍານາຈ້າທີ່ຕາມພຣະຣາບນູ້ມູນຕີກັບກີນໃນທີ່ດີນ ພ.ສ. ແກຊ ແລະກົງກະທຽວ ວ່າດ້ວຍການຂອດທະເບີນຈັດຕັ້ງ ການບຣີຫາຮ ການຄວບແລະກາຍກາລີກເລີກນິຕິບຸກຄລໜູ່ບ້ານຈັດສරນ ພ.ສ. ແກຊ ຮັບຈົດທະເບີນຕາມຄໍາຂອງຕົວແທນຜູ້ຄືອກຮົມສີທີ່ໃນທີ່ດີນຂອງໜູ່ບ້ານກຣິນວັດເລ່ຍຈຳນວນໜຶ່ງໃນການຈັດຕັ້ງ ນິຕິບຸກຄລໜູ່ບ້ານຈັດສරນກຣິນວັດເລ່ຍ ໑ ແລະ ໄດ້ຮັບຈົດທະເບີນການຄວບຮົມຂອງນິຕິບຸກຄລໜູ່ບ້ານຈັດສරນ ກຣິນວັດເລ່ຍ ແຕ່ປຣາກສູງວ່າ ການຕັ້ງຕົວແທນ ການຢືນຄໍາຂອງຈັດຕັ້ງນິຕິບຸກຄລກຣິນວັດເລ່ຍແລະກາຈົດທະເບີນ ການຄວບຮົມຂອງນິຕິບຸກຄລໜູ່ບ້ານຈັດສරນກຣິນວັດເລ່ຍດັ່ງກ່າວ ມີໄດ້ມີໜັນສື່ອແຈ້ງຜູ້ຄືອກຮົມສີທີ່ທີ່ດີນ ທີ່ A-ເຕັກ ທຣານ ຈຶ່ງໄມ້ມີໂຄກສເຫົ່າຮ່ວມປະໜຸມແສດງຄວາມຄົດເກີນແລະມີສ່ວນຮ່ວມໃນກາລົມຕິຕາມສີທີ່ ແຕ່ອ່າງໄດ້ ອັນເປັນກາງກະທບກະເທື່ອນຕ່ອສີທີ່ແລະເປັນກາລະເມີດສີທີ່ອັນກົງຜູ້ຄືອກຮົມສີທີ່ ແລະທຳໄ້ ຜູ້ຮ່ອງຜົ່ງເປັນຜູ້ທົງສີທີ່ເກີນກີນແນ້ວທີ່ດີນໃນໜູ່ບ້ານຈັດສරນກຣິນວັດເລ່ຍໄດ້ຮັບຄວາມເຄືອດຮ້ອນຫົວໜ້າ

ສາລັປກປອງກລາງພິຈາຮານາແດ່ວໜ້າວ່າ ຜູ້ຮ້ອງເປັນເພື່ອງຜູ້ທຽບສີທີໃກ່ບົນນົນທີ່ດິນແປລັງດັກລ່າວ
ເທົ່ານັ້ນ ໄນໃຊ້ຜູ້ຊ້ອທີ່ດິນຈັດສະຮາມມາຕຣາ ۴ ແຫ່ງພຣະຣາຊບໍ່ມີຄົນທີ່ດິນ ພ.ສ. ແກຊ ຕັ້ງນັ້ນ
ການຈັດຕັ້ງນິຕິນຸກຄລ່ມໝໍ່ບ້ານຈັດສະຮກຮົນວັດເລ່ຍ ۱ ຈຶ່ງໄມ່ຈໍາເປັນຕ້ອງຂອງຄົມເຫັນຂອງຜູ້ຟ້ອງຄົມທີ່ໄໝໄໝ
ຜູ້ຟ້ອງຄົມມີສ່ວນຮ່ວມໃນກາລົມຕິແຕ່ຍ່າງໄດ້ ຜູ້ຟ້ອງຄົມຈຶ່ງໄມ່ໃຊ້ຜູ້ໄດ້ຮັບການເດືອດ້ອນ ທີ່ໄໝເສີຍຫາຍຫຼື
ອາຈະເດືອດ້ອນຫຼືໄສີຍຫາຍໂດຍມີອາຈານຫຼືກເລີ່ມໄດ້ຕາມມາຕຣາ ۴۲ ວຣຄທນິ່ງ ແຫ່ງພຣະຣາຊບໍ່ມີຄົນທີ່
ສາລັປກປອງແລະວິທີພິຈາຮານາຄົມປົກປອງ ພ.ສ. ແກຊ

ຜູ້ຟ້ອງຄົມໄດ້ຢືນຟ້ອງເມື່ອພິບປະເວລາເກົ່າສົບວັນນັບແຕ່ວັນທີ່ຮູ້ທີ່ຄວຽື້ງແຫຼຸດແໜ່ງການຟ້ອງຄົມ
ຕາມມາຕຣາ ۴۵ ແຫ່ງພຣະຣາຊບໍ່ມີຄົນທີ່ຈັດຕັ້ງສາລັປກປອງແລະວິທີພິຈາຮານາຄົມປົກປອງ ພ.ສ. ແກຊ
ທີ່ຜູ້ຟ້ອງຄົມໄດ້ດຳແນີການຮ້ອງເຮັນຕ່ອຄະກຽມການຂໍ້ມູນລ່າວສາຮອງທາງຮາກກ່ອນ ຈຶ່ງໄມ່ມີອານາຈ
ຟ້ອງຄົມຕາມມາຕຣາ ۴۲ ວຣຄສອງ ແຫ່ງພຣະຣາຊບໍ່ມີຄົນທີ່ຈັດຕັ້ງສາລັປກປອງແລະວິທີພິຈາຮານາຄົມປົກປອງ
ພ.ສ. ແກຊ ຈຶ່ງມີຄໍາສັ່ງໄມ່ຮັບຄໍາຟ້ອງໄວ້ພິຈາຮານາ

ຜູ້ຮ້ອງອຸທະຮຣນີຄໍາສັ່ງຕ່ອສາລັປກປອງສູງສຸດ ວ່າ ຜູ້ຮ້ອງເປັນຜູ້ທຽບສີທີໃກ່ບົນນົນ ຈຶ່ງເປັນຜູ້ໄດ້ຮັບ
ການເດືອດ້ອນຫຼືໄສີຍຫາຍຫຼືອາຈານໄດ້ຮັບການເດືອດ້ອນຫຼືໄສີຍຫາຍອັນໄມ່ອາຈຫຼືກເລີ່ມໄດ້ ແລະໄດ້ຟ້ອງຄົມ
ກາຍໃນກໍາຫັນດະບະເວລາເກົ່າສົບວັນນັບແຕ່ວັນທີ່ຮູ້ທີ່ຄວຽື້ງແຫຼຸດແໜ່ງການຟ້ອງຄົມ ຂອໃຫ້ສາລັປກປອງສູງສຸດ
ມີຄໍາສັ່ງກັບຄໍາສັ່ງສາລັປກປອງກລາງເປັນຮັບຄໍາຟ້ອງພິຈາຮານາ

ຜູ້ຮ້ອງໄຕແຢັ້ງວ່າພຣະຣາຊບໍ່ມີຄົນທີ່ຈັດຕັ້ງສາລັປກປອງແລະວິທີພິຈາຮານາຄົມປົກປອງ ພ.ສ. ແກຊ ມາຕຣາ ۴۲
ວຣຄສອງ ເປັນທນບໍ່ມີຈຳກັດສີທີ່ແລະເສີງພາພຂອງນຸກຄລ່ມທີ່ຈະຟ້ອງໜ່ວຍງານຂອງຮູ້ຫຼືເຈົ້າໜ້າທີ່ຂອງຮູ້
ຈຶ່ງບັດຫຼືແຢັ້ງຕ່ອຮູ້ຮຣມນູ້ນູ້ ມາຕຣາ ۴۲ ປຣກອບມາຕຣາ ۴۲ ແລະພຣະຣາຊບໍ່ມີຄົນທີ່ຈັດຕັ້ງສາລັປກປອງ
ແລະວິທີພິຈາຮານາຄົມປົກປອງ ພ.ສ. ແກຊ ມາຕຣາ ۴۵ ເປັນທນບໍ່ມີຈຳກັດສີທີ່ແລະເສີງພາພຂອງນຸກຄລ່ມ
ທີ່ຟ້ອງໜ່ວຍງານຂອງຮູ້ຫຼືເຈົ້າໜ້າທີ່ຂອງຮູ້ເຫັນກັນ ຈຶ່ງບັດຫຼືແຢັ້ງຕ່ອຮູ້ຮຣມນູ້ນູ້ ມາຕຣາ ۴۲
ປຣກອບມາຕຣາ ۴۲ ແລະມາຕຣາ ۶۲ ຂອໃຫ້ສາລັປກປອງສູງສຸດຮອກການພິຈາຮານາພິພາກຍາຄົມໄວ້ໜ້ວຍກວາ
ແລະໃຫ້ສັ່ງຄໍາໄຕແຢັ້ງຂອງຜູ້ຮ້ອງໃຫ້ສາລັປກປອງນູ້ນູ້ພິຈາຮານາວິນິຈັນຕາມຮູ້ຮຣມນູ້ນູ້ແໜ່ງຮາຊອານາຈັກຮ່າຍ
ມາຕຣາ ۴۲

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ร้องขอเป็นกรรมการได้แจ้งว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๒ วรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๖ ประกอบมาตรา ๒๕ และมาตรา ๖๒ ประกอบกันยังไม่มีกำหนดนัดของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติดังกล่าวมาก่อน จึงเป็นกรณีที่ผู้ร้องชื่นเป็นคู่ความในคดีได้แจ้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีต้องด้วยบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖ ดังนี้ ศาลปกครองสูงสุดจึงให้การพิจารณาพิพากษากดีไว้ชั่วคราวและส่งคำให้แจ้งของผู้ร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๔

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องแล้ว เห็นว่า มีปัญหาเบื้องต้นจะต้องพิจารณาว่า ศาลรัฐธรรมนูญจะรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโดยแจ้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติตามมาตรา ๖ และยังไม่มีกำหนดนัดของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรองการพิจารณาพิพากษากดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นว่านี้ตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำให้แจ้งของคู่ความตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควร ได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณา กดีได้

กำหนดนัดของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้ในคดีทั้งปวง แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงคำพิพากษาของศาล อันถึงที่สุดแล้ว”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นกรณีที่ศาลปกครองสูงสุดส่งคำให้แจ้งของผู้ร้องกรณีพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๒ วรรคสอง เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๕ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๖ ประกอบมาตรา ๒๕ และมาตรา ๖๒ ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับคำร้องไว้พิจารณา วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ได้

ปัญหาที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาในข้อกฎหมายนี้ว่า

(๑) พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๒

วรรณสอง ขัดหรือเปลี่ยนต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ หรือไม่

(๒) พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๕

ขัดหรือเปลี่ยนต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๖ ประกอบมาตรา ๒๕ และมาตรา ๖๒ หรือไม่

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๔๒ บัญญัติว่า “ผู้ใดได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหาย โดยมิอาจหลีกเลี่ยง ได้อันเนื่องจากการกระทำหรือการดูแลเรื่องการกระทำการของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง หรือกรณีอื่นใดที่อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครอง ตามมาตรา ๕ และการแก้ไขหรือบรรเทาความเดือดร้อนหรือความเสียหายหรือยุติข้อโต้แย้งนั้น ต้องมีคำบังคับตามที่กำหนดในมาตรา ๙๒ ผู้นั้นมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

ในการนี้ที่มีกฎหมายกำหนดขึ้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหาย ในเรื่องใดໄວโดยเฉพาะ การฟ้องคดีปกครองในเรื่องนั้นจะกระทำได้ต่อเมื่อมีการดำเนินการตามขั้นตอน และวิธีการดังกล่าว และได้มีการสั่งการตามกฎหมายนั้น หรือมิได้มีการสั่งการภายในเวลาอันสมควร หรือภายในเวลาที่กฎหมายนั้นกำหนด”

มาตรา ๔๕ บัญญัติว่า “การฟ้องคดีปกครองจะต้องยื่นฟ้องภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี หรือนับแต่วันที่ฟันกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือร้องขอต่อหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดและไม่ได้รับหนังสือชี้แจงจากหน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือได้รับแต่เป็นคำชี้แจงที่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าไม่มีเหตุผลแล้วแต่กรณี เว้นแต่จะมีบทกฎหมายเฉพาะกำหนด ไว้เป็นอย่างอื่น”

ตามปัญหาข้อ ๑ พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติที่วางแผนให้เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ไว้ว่า การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้ และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทำกระเทื่องสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพนั้nmิได้ กฎหมายดังกล่าว ต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง เป็นการเฉพาะ ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย รัฐธรรมนูญ

มาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติที่เป็นหลักประกันและรับรองความมั่นคงแห่งสิทธิและเสรีภาพของชนชาติไทย โดยบัญญัติให้การจำกัดสิทธิและเสรีภาพจะกระทำได้ภายใต้หลักเกณฑ์ที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ กล่าวคือ ต้องอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญกำหนด ทั้งจะต้องกระทำการที่จำเป็น และจะระบุในสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพมิได้ และต้องเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้บังคับเป็นการทั่วไปไม่ใช่บังคับกับกรณีใดกรณีหนึ่งเป็นการเฉพาะ

สำหรับพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๒ วรรคสอง เป็นบทบัญญัติที่กำหนดเงื่อนไขในการฟ้องคดีต่อศาลปกครองว่า ผู้ฟ้องคดีจะต้องดำเนินการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายที่ตนได้รับอันเนื่องมาจากการกระทำการของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามขั้นตอนหรือวิธีการที่กฎหมายกำหนด ไว้สำหรับการนี้เสียก่อนที่จะฟ้องคดีต่อศาลปกครอง เพื่อให้ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องดำเนินการตรวจสอบ ทบทวน และแก้ไขข้อบกพร่องหรือข้อพิดพลาดที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นวิธีการแก้ไขเพื่อความเป็นธรรมแก่ผู้ที่จะฟ้องคดีและเพื่อประโยชน์แห่งการ หากได้มีการแก้ไขและเป็นที่พอใจแก่ผู้จะฟ้องคดี ก็ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องนำคดีมามาสู่ศาล บทบัญญัติดังกล่าวสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๖ มิได้เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลแต่ประการใด ดังนั้น พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๒ วรรคสอง จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕

ตามปัญหาข้อ ๒ พิจารณาแล้วเห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๕๙/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๔๘ วินิจฉัยไว้แล้วว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ โดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวได้พิจารณาประกอบบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๖ ไว้แล้วว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๖ ประกอบ มาตรา ๓๓๔ (๓) โดยมีเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติปรากฏในหมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติว่า โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติให้จัดตั้งศาลปกครองขึ้น เพื่อให้มีอำนาจพิจารณาพิพากษาระบบที่มีข้อพิพาททางกฎหมายปกครองระหว่างเอกชนกับหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยกัน เกี่ยวกับการกระทำการละเว้นการกระทำที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปฏิบัติตามกฎหมาย หรือเนื่องจากกระทำการกระทำหรือละเว้นการกระทำที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีปกครองไว้หลายกรณี เช่น กรณีมาตรา ๔๕ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๒ โดยแต่ละมาตราได้กำหนดเงื่อนไขการฟ้องคดีปกครองไว้ต่างกัน กรณีพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๕ เป็นบทบัญญัติเรื่องระยะเวลาการฟ้องคดีปกครองทั่วไป โดยผู้ฟ้องคดีจะต้องยื่นฟ้องภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี หรือนับแต่วันที่พ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือร้องขอต่อหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดและไม่ได้รับหนังสือเชื้อแจ้งจากหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือได้รับแต่เป็นคำชี้แจงที่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าไม่มีเหตุผล แล้วแต่กรณี เว้นแต่จะมีบทกฎหมายเฉพาะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

การที่กฎหมายกำหนดเวลาฟ้องคดีไว้แตกต่างกันขึ้นอยู่กับลักษณะหรือประเภทของคดี โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความเป็นธรรม ทั้งนี้พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นกฎหมายที่ใช้บังคับเป็นการทั่วไป มิได้มุ่งหมายที่จะใช้บังคับกับกรณีได้รับหนึ่งหรือแก่นุคคลในบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ ดังนั้น พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๕ จึงไม่มีกรณีที่จะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๖ ประกอบมาตรา ๒๕ รวมทั้งมาตรา ๖๒ ซึ่งเป็นบทบัญญัติรับรองสิทธิของบุคคลที่จะฟ้องหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐ ที่เป็นนิติบุคคลให้รับผิด เนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำการของข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานนั้น ๆ แต่อย่างใด

อาศัยเหตุผลดังที่กล่าวมานี้วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๒ วรรคสอง "ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๖ ประกอบมาตรา ๒๕ และมาตรา ๖๒

นายปริชา เกลิมนวณิชย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ